Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучности сила!

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк, Четвер, 1-го Липня 1909 Число 25. Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, July 1, 1909. No. 25.

Заостреня еміґраційних приписів.

Як ми уже в однім з попередних чисел нашої часописи доносили, давний еміґраційний комісар, Вачгорн, уступив, а на його місце настав новий, William Williams. І хотяй він обняв начальний уряд на Еліс Айленд доперва від цьвітня с. р., отже справує його доперва яких два місяці, то вже днесь можна сказати, що з його настанем еміґрація стала вельми утруднена, еміґраційні права значно обострені. Обіймаючи начальний уряд, сейчас, 29-го цьвітня с. р. розіслав комісар до своїх підлеглих урядників таке письмо:

,,Стало ся необхідною річию, аби приписи інспекційні на Еліс Айленд виконувати з як найбільшою строгістю.

Я публично се оголошую, щоб еміґранти, заки виїдуть з родини, дізнали ся, що усі обовязуючі еміґраційні приписи будуть переведені як найстрогійше, а хто чує, що не відповість вимогам тутешних еміґраційних прав, нехай ліпше заощадить собі коштів і гроша та не виставляє себе на депортацію".

А права переводить ся дійсно незвичайно строго. День денно депортує ся тепер, не десятки еміґрантів, як се бувало, передше, але цілі сотки. Минувшого тижня прибуло до Ню Йорку ледви кільканайцять тисяч еміґрантів, а мимо того з того числа депортовано 700!

Чого-ж отже передовсім жадають від еміґрантів?

Передовсім еміґрант прибувший до нюйорського порту мусить бути заосмотрений в тікет (білет) аж до місця свойого призначеня. Наколи не має тикету, мусить виказати ся такою сумою гроша, яку коштує тікет до тої місцевости, до якої він має адресу. Кромі сего тікету або гроший на нього, мусить кождий еміґрант мати що найменче десять долярів готівкою, потрібною на житє в дорозї. Сего послїдного до сих пор не перестерігали тутешні еміґраційні власти так строго, та завів ся був звичай, що коли якийсь еміґрант прибув до тутешнього порту без цента, то дотична корабельна компанія давала йому звичайно пару центів (1 або 2 доляри) і в сей спосіб він переходив через інквізицію. Новий еміґрац. комісар заказав безуслївно корабельним компаніям давати еміґрантам який небудь цент і загрозив в противнім случаю вельми острими карами. Так отже еміґрант з тої сторони є позбавлений помочи, і єсли не викаже ся найменче 10 долярами, то хотяйби мав на тікет до місця призначеня, хотяйби мав і адресу, буде безуслївно депортований. Сих 700 депортованих минувшого тижня, се власне ті люди, які не могли виказати ся жаданими 10 долярами.

В сей спосіб отже незасібні достарчають найбільшого континґенту депортованих. Кромі корабельних компаній не вільно також і тутешним еміґрац. тов. грошево помагати еміґрантам. Давнїйше перше лїпше еміґр. товариство незасібному еміґр. давало пару центів, або відбирало його на власну відвічальність, ґарантуючи урядови, що постарає ся для еміґр. о роботу. Днесь і се є строго заборонене і еміґр. власти такого еміґранта сейчас підтягають під рубрику людини, що жиє з публичної доброчинности, і як таку сейчас депортують.

Грошевим приписам підлягають не лиш еміґранти, але і пасажири 2-ої і 1-ої кляси. Від сих послїдних жадають виказаня ся що найменче готівкою 25 дол. Дня 28 м. м. припис сей примінено пораз перший і показали ся страшні наслїдки: з 301 пасажирів 2-ої кляси, що прибули пароходом ,,Ryndam" депортовано 217 позаяк не могли виказати ся готівкою 25 дол.!

Взагалї грішми еміґрантови може днесь помочи лишень його найблизша родина, як батько, муж, жінка або брат. Поміч грошева від иньших людий є недопускаєма, як се сказано висше.

Наколи прибуде до порту жінка, дївчина або малолїтні дїти, то безусловно будуть так довго задержані на Еліс Айленд, доки їх свояки або особисто не відберуть, або не надішлють їм заприсяженого зізнаня (affidavit) в якім має бути ясно сказане, що прибуваюча жінка або дїти не будуть тягаром для ніякої громади Злучених Держав. Без сего їх не пустять на сушу. Уряд однак після остаточного рішеня Вашинґтону з 29-го м. м. не сьміє в такім случаю довше ждати як 7 днів. Проти сего права наші люди поступають незвичайно легкодушно. Ми знаємо про численні случаї, де малолїтні, бо ледви по 10 або і 8 лїт числячі дїти ждали по кілька днів, доки родичі, мимо сего, що їх сейчас телеґрафічно повідомило ся, були ласкаві по них зголосити ся. Не говорить ся тут про родичів, що мешкають кількасот миль від Ню Йорку, — але що подумати про матїр, яка мешкає в Бруклинї і доперва по півтора тижня зголосила ся по свої нелїтні дїти?... Чи-ж таку матїр не назвати виродом?... А таке поступоване родичів чи свояків спричиняє, що в теперішну духоту і спеку у такім малім просторі, як є Еліс Айленд мусить нераз дусити ся і по 2200 еміґрантів, допущених тут, а лише ждучих як божого змилованя тої хвилини, коли їх рідня змилосердить ся і прийде їх відібрати.

Наконець прибуваючі, які зраджують хотяйби найменчу хибу фізичну чи духову, сейчас і то без апеляції депортує ся. Передовсім головну увагу лїкарі еміґр. уряду звертають на очи, і через очні недуги найбільше людий депортують. Сі депортації суть так численні і так непредвиджені, що анґлїйські лїкарі в Европі були приневолені поставити тутешним запит, які очні недуги вони підтягають під рубрику трахоми. Належить пождати на відповідь тутешних лїкарів еміґр. уряду, а тодї після ньої лїкарі корабельних компаній будуть поступати, та надїяти ся треба в тім случаю менчого числа депортовань, позаяк усі підозрілі лишать ся по тамтій стороні океану і принайменче защадять собі коштів подорожи через море.

Однак і в тім случаю зайшли тепер значні заостреня. Давнїйше, коли прибула до порту якась родина, якої один або двох членів було хорих, то їх лишень задержувано на Еліс Айленд, а решта, здорові члени родини допускано. Днесь і се змінено. Найлїпше се побачимо на прикладі. Кімнати для депортованих на Еліс Айленд під пору займає родина Андрея Гок. Сїм членів сеї родини є здорових як оріхи, а лишень двоє дїтий захоріло в дорозї на віспу і находять ся разом з матерю в шпитали. І інквізиция засудила цілу родину, усїх 10, на депортацію та усі протести, усі з'уеиля еміґр. товариств показали ся безуспішними в виду потвержуючого рішеня Вашинґтону.

Рівнож на зарядженє еміґр. комісаря почавши від минувшого тижня на Еліс Айленд відбирають еміґрантам всі алькоголїчні напитки, які вони взяли собі ,,на дорогу".

Еміґранти, що їдуть в Канаду через Ню Йорк, кромі тикету на желїзницю мусять тут виказати ся готівкою 50 дол. (як се жадають канадийські еміґр. власти). Тутешний уряд вельми строго сего перестерігає, і ми знаємо про численні случаї, де чоловіка найздоровійшого депортовано, мимо сего, що він мав і тикет і адресу та і 40 дол. готівки. Так приміром минувшого тижня на пароходї ,,Лявра" прибув тут 18-лїтний Петро Яцковський, який мав тікет до свого вуйка в Rainy River, Canada. Не мав він лишень вимаганих гроший. Сейчас телеґрафічно віднїс ся до вуйка, тимчасом сей з невідомих причин зволїкав з присилкою гроша. 15-го с. м. о годині 1-ій по пол. запав присуд і порішено його депортувати, а за годину, то є о 2-ій сего самого дня прийшли ожидані гроші. Мимо того, без взгляду на всї апеляції молодця депортовано.

Усе се вказує на сю прикмету, що тут в Америцї чим раз більше набирає сили і значіня струя, яка стремить до цілковитого спиненя і здавленя европейської еміґрації. Се суть так звані амер. націоналїсти. Націоналїстичний вітер віє найсильнійше з нїдра усяких робітничих юнїй, які — мимоходом кажучи — самі складають ся з 60% еміґрантів, або синів еміґрантів. Передпослїдного четверга комітет тутешньої ,,Central Federated Union" вистосував до ,,Federatio of Labor" меморял, жадаючий занятя рішучого становища в справі еміґрації, а головно, жадаючий зносеня бюра еміґраційного для розділу еміґрантів по Америці (з'орґанїзував свого часу Terrence V. Powderly). Вручаючи сей меморял заявив делеґат De Vaux, що се бюро надуживає своєї власти і служить до висиланя еміґрантів в ті околиці, де тутешні робітники проголосили страйк. На се поставив внесок ґенеральний еміґр. комісар, Keefe, щоб діяльність бюра ограничати лишень на видаванє циркулярів. Мінїстер торговлї, Nagel, відкинув оба проєкти і заявив ся за дальшим існованем бюра. Належито ведене бюро може для еміґрації віддати неоцінені прислуги і головно причинити ся до рівного розміщеня еміґрантів по цілій Америці, а се, — як відомо — належить до найтяжших проблемів. В сїм рішеню мінїстра лежить ясний натяк урядникам, щоб вони не давали ся уживати за средство ніяким приватним інтересам. А се власне є та справа, про яку йшло делеґатам робітничих юнїй і проти якої є мінїстер. Коли отже урядники розвинуть належну діяльність, то інформаційне бюро віддасть не лиш неоцінені прислуги еміґрантам на Еліс Айленд, але буде великою підпорою і для юнїй, позаяк еміґрантам буде вказувати ся дорогу в ті частини Америки, де хибує робучих рук а ніколи туди, де юнїї самі будуть в силї покрити запотребоване робітника.

Мінїстер рішив сим разом в інтересї добра загалу.

Ледви втихла справа з інформаційним бюром, ледви перестали про ню писати тутешні часописи, коли приходить ся нам занотувати новий замах проти еміґрації, замах сим разом поважнійший і більше небезпечний. Іменно леґіслятури стейтів Огайо і Пенсильвенії вручили сенаторови в Вашингонї бажаня — з якими згаджає ся і еміґраційна комісія — щоб існуючі тепер еміґраційні права еще більше заострити. Вправдї в петиціях сего ясно не виповіджено, але спосіб, в який зібрано матеріял ясно вказує на замір, що еміґр. комісія носить ся з гадкою в коротці виступити з проєктом нових еміґр. прав. В справозданю між иньшим з натиском говорить ся, що мимо істнуючих строгих приписів тисячі ,,непожаданих" прийшло в Америку. Богато чужоземців прибуло тут з заразливими недугами, або які поповнили тяжкі провини і злочини в Европі. Також вказує ся на се, що припис що до духового образованя еміґрантів, не є вистарчаючий. Недостаточно духово образовані еміґранти вельми тяжко асимілюють ся.

І ми зовсїм не помилимо ся, наколи витягнемо з того конклюзію, що заміром є установити значні обостреня існуючих тепер еміґр. приписів. Заходить питане, чи такі обостреня булиб пожадані і взагалі, чи з

(Продовжене на сторонї 5-ій).

ВОЛОДИМИР СВАТКО.

ПРО КОНЕЦЬ СЬВІТА.

(Дальше).

В році 1590 появила ся на небі комета, а невдовзі потім почали мерти дуже люди. Має ся розуміти, що від того часу приписували кометам свійства передскавуваня пошестий. Хороба ся була досить дивна. Не бракувало на око чоловікови нічого, аж нараз кихнув та скоро умирав. Тоді то люди, коли хто кихнув, говорили „на здоровля" і як самі знаємо, звичай сей дотримав ся до нинішного дня.

Як бачимо, уважано в віках тих комети, за предтечі то слабостий, то воєн та иньших кар зсиланих Богом на людський рід.

Однак в часах тих лучили ся люди, які бачили в кометах не щось незвичайного, але щось зовсім природного. Сї люди звали ся Парасцелій і Байле. Однак був се час, коли заборонено було толкувати явища небесні природним способом і люди сї відпокутували смертію за свої провини, що поважили ся щось природно витолкувати. Парасцелія спалено на кострі 1531 р., а Байлього 1682 р.

Страх перед тим переслїдуванем напав і на розумнїйших людий, тому й вони з обави перед утратою житя не виступали з такими безбожними думками. А знати треба, що були се часи великого переслїдуваня науки.

Толкуванє комет пішло давнїйшою дорогою. Случай хотів, що по появі комети з 1668 року в Вестфалії почали гинути коти; зараз окричано по цілому сьвіту, що бувають і такі комети, які заповідають котячу хоробу. Тужож комету охрещено іменем „хороба котів."

Аж до нових часів толковано комети за щось надзвичайного. І не тілько робив так простий народ, який не міг черпати знаня з скарбниці науки, бо й нині у нього дивачні та середновічні погляди на сю справу, але навіть лікарі та учені, ще до середини минулого століття уважали появу комет за щось незвичайного.

З нагоди появи комети в році 1811, написала одна льондонська газета „The Gentleman" ось що: В наслідок комети принесло літо обильне жниво; декотрі роди овочів, як мельони і фіґи були не лише обильні, але і винятково смачні. Було сего року мало ос, а мухи ослїпли та скоро вигинули. А що особливо є цікаве, що так в Льондонї, як і околиці уродило ся много близнят. Жена швеця в Whitehapel породила чвораки. В Мексику відкрила ся комета брилку золота.

Зазначимо, що комета з сього року випадала підчас великих воєн французького цїсаря Наполеона, та що люди уважали її за заповідь ще більших спустошень. Особливо розповсюдненний був такий погляд у польських селян, який і ствердженний зістав походом Наполеона на Росію. Сї надії приписувані рокови комети, уняв в дуже красну форму польский найбільший поет, Адам Міцкевич у своїм творі „Pan Tadeusz".

Як ми вже згадали, були уже в давнїйших часах люди які розумно і природно задивляли ся на комети. І так в старинній Греції Аристотель, в 16 віці лікар Парасцелій, а в 17. Байле. Сих двох послідних потерпіло та наложило житем за свобідну думку. Однак так довше позістати не могло. Розвій людської думки мусїв опрокинути дивовижні погляди на явище комет, не міг вловолити ся на нїчим не опертих твердженях про „бичі божі," „ворожби води," „котячі хороби," „пошести" і т. д. І ми бачимо, що з розвоєм науки доходив чоловік до цїлком иньших поглядів, що комети перестають його лякати та непокоїти, що ся дивовижа небесна, в якій бачив давний чоловік заповідь кінця сьвіта, є цілком природним явищем небесним.

Природні толкованя сих тїл небесних підношені в давних часах не загинули без слїду. До них навязують учені нові погляди оперті на натуральних дослідах сих тїл небесних та слідять за бігом їх. Во виду сего чим рік тим сї погляди стають певнїйші так, що нинішна наука може про них сказати уже щось певного.

Забирали в сїй справі голос що найлїпші учені — астрономи. Занимав ся кометами і славний зьвіздознавець Тихо де Браге та природники Кеплер і Нютон. Вони і положили підвалини для науки про комети.

В новійших часах слїдять учені за кометами при помочи далековидів та сповіщають нас, що комет є дуже велике число, та що лиш маленька їх частина доходить до землї на таку віддаль, що можемо їх запримітити; много їх буяє по просторах вселенної а видні є вони лише для ока скріпленого далековидом. Із тих учених, які в новійших часах положили великі заслуги на полї дослідів над кометами, згадаємо безсмертні імена: Галея, Ляляида, Леверіє, Єнкого, Ольбера, Скістарелього, Додатіого і иньших.

Якже-ж виглядає комета, та що вона властиво є?

Комета представляє ся нам як пасмо сьвітла. Но не цїла вона є однакова. На одним кінцї є се пасмо більше збите та яснїйше. Ся частина того пасма сьвітляного зве ся головою комети. Складає ся вона із збитого та сильно сьвітячого ядра, яке є окружене легко сьвітячою пасмужкою, званою авреолею. Із тої голови комети вистріляє немов пук сьвітляних прутиків, які чим дальше від голови комети стають блїдшими. Ся друга частина комети носить назву хвоста.

В сей спосіб виглядає комета на яку звичайно звертає наше око увагу, а серце наповняє ся страхом.

Коли би ми слїдили за кометою довший час, то побачили би ми, що раз в раз зміняє вона свій вигляд.

Коли вона починає появляти ся на небі, то з початку самого видимо її в виді ясної та легко сьвітячої точки. В міру того, як вона наближає ся в нашу сторону, стає ся точка чимраз яснїйша так, що уже чоловік звичайний, який не занимає ся справами явищ небесних, починає звертати на неї увагу. В міру дальшого наближуваня являє ся і хвіст комети, який доходить нераз до незвичайних розмірів. В хвилях таких являє ся комета в повній пишноті. Глядить тоді на неї кождий і як би не вона, то не видів би не один добре неба. Питає ся один другого, що се за мітла, та хрестить ся з боязнею і іде сповідати ся з гріхів своїх...

Але комета не стоїть на однім місцї. Вона посуває ся по небі, в день задля сильного блеску сонця не видима для голого ока. В вечір та в ночи виступає вона за то маєстатично. Неначе яке страхіття висуває ся по певній визначеній законами природи дорозї, починає блїднути хвіст поволеньки никне, а часок ще видно лиш головку її, як маленьку точку на синому тлї неба. Астрономи слїдять їх ще днями цїлими через далековиди. Але і вони тратять їх з очий. Як прийшли так і відходять насіявши страху у серця народів. Прийшли з незглубимих просторів вселенної, та відходять туди, аби знова за лїт пару або й більше вернути...

Не усї комети є однакі та до себе подібні. Одні більші, другі менші, одні з пишним велитенним хвостом, иньші з коротеньким та блїдим. Лучають ся і такі комети, що мають по пару хвостів уложених так, як вахляр, а бувають і такі, які хвоста цїлком не мають. Сї останні виглядають дуже простенько, як малий, ясний облак, або маленька зірка.

Коли би зачислити до комет лише ті, які ми годні запримітити голим оком, то їх було-би дуже мало. А в дїйсности є їх сила велика. Видні вони, і то не всї, астрономам, які глядять у простори вселенної оком скріпленем побільшаючими шклами.

До найголовнїйших комет, які колинебудь являли ся на небі за памяти людської, належать ті з року 1858, 1861 і 1862.

Чи комета є для нас грізна? Чи може вона нам грозити яким небезпечеством?

Щоби відповісти на се питанє, мусимо близше заняти ся кометами. Мусимо розслїдити, чи вони так самопас ходять по небі, чи може ходять по певних сталих дорогах.

Довголїтні досліди астрономів над дорогами тих тїл небесних виказали, що порушають ся вони по просторах вселенної на підставі певних законів природи, та що дорога, по якій вони посувають ся, є стала. Для многих комет є вона обрахована. Ми знаємо нині цїлком певно, по яких дорогах порушає ся коло 100 комет і кілько часу потребують вони, щоби перебігчи через свою дорогу.

І так учений Галей обчислив дорогу одної дуже красної і величної комети, що називає ся його іменем. На підставі стислих та точних рахунків дійшов він до того заключеня, що комета, яка була видна 1759 року потребує на перебігнене своєї дороги 76 лїт і що вона що тілько років появляти ся буде завсїгди на небі. Була вона видна також 1835 року, а коли дочекаємо, будемо могли се величне явище оглядати за два лїта, а єаме 1911 року.

Чи комета може грозити землї якимсь нещастем?

Се питанє вимагає пізнаня одної річи. Так як ворог ворогови може шкодити лиш в тім случаю, коли вони на своїй дорозї зустрінуть ся і стануть до себе око в око, так само і комета могла би заподіяти лихо нашій землици лише тоді, коли вони зістрінуть ся зі собою.

А чи є се можливе?

З жалем відповісти мусимо, що так.

Є кілька комет, яких дороги перетинають ся з дорогою землї себ то, що зустрінути ся земля і комети можуть. До таких комет, з якими земля не лише може, але і мусить стрінути ся, належать добре нам знані комети Єнкого, Белї і Донатіого.

Значить, що катастрофа наступити мусить.

Мусить зустрінути ся земля із кометами і оба ті тїла небесні ударять о себе...

(Дальше буде).

Відозва до всіх Братів Русинів і товаришів недолі в Канаді.

Кілька, а може вже і кільканайцять літ назад, стогнав ти еще мій братний народе під важким ярмом польсько-шляхотських верховладників в своїй рідній вітчині. Важкою і гіркою була там доля наша. Та лучше може і не згадувати про ню, бож се еще сьвіжа для нас рана, котра ще не присхла, а за діткненем котрої взновляєсь лише біль нашого серця, в котрім на сам уже спомин вікового поневоленя і надужить зі сторони ляцької бути над нашим бідним народом, бурить ся кров, она кипить — і єслиби не память на се, що Христос учить нас прощати навіть і найбільшим своїм ворогам, то там гірко болїюче серце руське прокляло-би ляцьку кров та пімстило-би ся на ній з цїлою завзятостію за свої кривди.

Але не в тім діло. Бож відзиваюсь до частини мого братнього народа, котрий нині вже не чує на собі сего тяжко пригноблюючого ярма польсько-шляхотських верховладників, до народа, котрого судьба кинула за далеке море і так скинула з него тяжкі кайдани польської неволі, а поставила єго на новій землї, землї свободи і волї.

Но питаюсь тебе мій любий братний народе, чи із скиненем тяжких кайдан польської неволї і з перенесенем ся на нову землю, землю свободи і волї, став ти дійсно свобідним і вільним? Чи ти користуєш ся тут правами свободи в цїлій повнотї так, як ти повинен і до чого маєш нове право? А доля твоя, чиж вона справді поліпшилась тут на далекій чужині?

Ох як тяжко, як гірко приходить се сказати, а однак сказати мусить ся що нї, а бодай не во всім.

Частина нашого народа руського, що переселив ся до Америки, поселилась в Сполуч. Держ., а часть і то значно більша осїла в великій і просторій провінції, званій „Канада".

Поминаю Русинів зі Сполуч. Держ., бож ті, котим початково незавидною була їх доля, то нині однак від хвилї, коли вибороли собі свого руського епископа, органїзують ся прекрасно, розвивають ся і ростуть в силу моральну, культурну а навіть і фінансову так, що справді запевняють собі кращу долю на будуче і будучність перед ними велика.

Цїлу отже увагу звертаю на далеку північ, на Канаду, де осїлось більше як 200.000 нашого руського народа.

Отворім отже ту не давну, бо кільканайцять лїтну книгу історії нашого руського народа в Канаді та пригляньмось близше єго там житю, єго бутю і розвиткови, а побачимо, що сей так численно осїлий там наш руський нарід гідний зверненя на себе особлившої уваги нас братів Русинів, осїлих в Сполуч. Держ. як і свідомійших Русинів в самій таки Канадї, аби вглянути близше в єго гірку там долю і заздалегідь запобічи тому великому лиху, на яке там заносить ся. А лихо се є тим більше, що дотикає оно вже не одиниць, та великої частини, бо більш як 200.000 нашого руського народа, дотикає нашої сьв. церкви, нашого греко-католицкого обряду, котрим то разом грозить страшними і нїколи не відшкодованими стратами, если тепер як-раз не зарадить ся злому.

Хто отже лиш спочуваєсь вірним сином Неньки Руси і як такий щирим патріотом Русином, хто дорожить нашою сьв. руською церковю, нашим сьв. обрядом та розуміє, як у нас як-раз Русинів стисло вяжуть ся зі собою наша народність і наш греко-кат. обряд, то най отворить свої очи на цїлу тоту так великої ваги для всїх нас Русинів справу канадийських Русинів і най по змозї спішить з помочею нашим братям в Канадї, розуміючи, що ратуючи від нехибної загибели і затрачення без слїду осїлу в Канадї більш, як 200.000 часть нашого руського народа, ратує тим самим силу цїлого нашого руського народа, вашу сьв. руську церков і наш сьв обряд руский. А над ті три річи — гадаю — не може бути вірному синови Руси нїчо дорожше в сьвітї.

Весь наш народ, поселенний в Канадї, се в більшій части хлїбороби, що осїли там стало по фармах, хотяй не мале число єго працює також і по фабриках. Зроджений і вихований при церкві і сьвященнику, вже в перших хвилях свого побуту на далекій чужинї відчув наш руський народ діймаючо брак поміж собою своєї церкви, свого сьвященника і проте почав робити заходи о свою руську церков, о свого руського сьвященика. Не так то легко пішла цїла та справа, бож народ в більшій части не письменний, не знав як і що робити в тїй цїли. Почали отже по певнім часї будувати церкви і зажадали від Митрополита Галицького у Львові своїх руських сьвященників. Митрополит, узглядн\юючи їх бажаня і жаданя, висилає їм кількох сьвященників, бо більше не мав, котріби хотїли їхати на далеку і не легку місию за море. Але щож то значило тих кількох сьвященників на так велику і простору Канаду, по котрій розсіяв ся наш народ? Се було за мало. Допоминаєсь отже народ [illegible]

ше своїх сьвященників. А що Митрополит не мав їх більше, то висилає в Канаду кількох Василіян. Не много і се помогло, бож на одного сьвященника припадав більший круг діланя, як ціла Галичина так, що не можливо було, аби сих кількох сьвященників разом вже з кількома Василіянами могли всюди бути і нести поміч духову осілому по цілій Канаді нашому народови.

Тож і нічо дивного, що сей бідний наш народ на далекій чужині, не письменний, без своєї церкви, без своїх сьвященників, виставлений на великий вплив лібералних елементів, ворожих сьв. церкві, став морально занепадати і розпадатись на части, з котрих одна пішла на схизму, друга на протестантизм, а иньша знов стала індепендентною. Всеж таки велика его часть остала вірною вірі своїх предків, свому руському сьв. обрядови і чекають на своїх руських сьвященників, а з ними і на лучшу долю.

В тім Русини зі Сполуч. Держав дістають свого руського епископа. Почувши о тім Русини в Канаді, звернулись до него зі всіми своїми потребами, жадаючи від него, аби він змилосердив ся над ними в їх горю, аби приїхав до них і дав їм своїх руських сьвященників. Епископ обіцює їм, що приїде до них в Канаду і дасть їм своїх сьвященників.

І щож тепер дієсь? От епископи французькі довідавшись о тім, що руський епископ має приїхати до Канади і дати для тамошних Русинів руських сьвященників, зрозуміли видко, в чім діло та до чого іде, злякались і вистарались у Делеґата папського і в Римі, аби заказав руському епископови їхати в Канаду та висилати там своїх руських сьвященників, а і тих навіть, що там доси були, відкликано. А задосить чинити потребам духовним так численного народа в Канаді обіцялись самі епископи французькі разом зі своїми французькими сьвященниками.

І так в наслідок заказу Делеґата папського і Риму, аби епископ руський зі Сполуч. Держав не важив ся їхати в Канаду або висилати там своїх руських сьвященників, має той самий епископ цілком звязані руки, що до Русинів в Канаді, а наш більш як 200.000 руський народ позістав без всякої опіки духовної і моральної на все (!), лишений самий собі і на поталу французьких епископів, котрі через своїх французьких сьвящеників мають ніби працювати над нашим руським народом в дусі нашої руської церкви, нашого греко-кат. обряду і нашого руського народу! —

О, що за іронія, а заразом як велике і дймаюче покривджене нашої руської церкви, нашого греко-кат. обряду і нашого руського народа! —

Француз з роду, котрий ніколи і не чув про руський народ, а тим меньше знає про его жите-бутє, его потреби і его змаганя, дальше той самий Француз зроджений і вихований в дусі римо-католицької церкви, не разуміючи анї одної букви з обряду греко-кат., котрий хоч як в собі є величавий, французам зовсім незнаний, їм чужий, той француз кажу, має тепер працювати над руським народом, в дусі нашої руської церкви і нашого руського народу.

І хтож тут не видить, до чого то все іде? Хто нині не бачить, що стане ся і то в недалекій будучности з тим так численним нашим руським народом в Канаді, коли над ним будуть працювати епископи французькі зі своїми французькими сьвящениками і тими кількома, позісталими там еще до якогось часу Василіянами, котрі на превелике наше здивоване не лише, що самі віддались цілком в руки французьких епископів, але еще і тягнуть і запродують наш бідний руський народ в чужі і ворожі ему і его обрядови руки? Се ясне як то сонічко, що сьвітить на небі. Сего не бачуть і не розуміють, а радше бачити і розуміти не хочуть лише Василіяне, котрі злучились з французькими епископами і ділають против руської церкви, против свого ріднього руського народа. Тож я сьмію нині питати Вас, Отці Василіяне, чи Ви справді руководитесь там в Канаді ідеєю Христовою і маєте на цїли добро нашого руського народа і его сьв. церкви, чи Ви радше маєте на цїли мамону, марний зиск, якого аби може не стратити, наколи-би Ви були не віддались в руки французьких епископів, бо тоді они би були і Вас з Канади прогнали, що Ви не лиш самі запродались в чужі, ворожі нашій церкві руки, але запродуєте також і наш руський народ? Менї видить ся, що Ви есте далекими від ідеї Христової в своїй діяльности там в Канаді, бож Христос ніколи не учив бути зрадниками і запроданцями свого народа, своєї церкви.

Правда, Ви може схочете покликатись на Вашого Протоігумена з Галичини, Філяса, котрий виразно заявив, що більше не дасть монахів Василіян до Канади, бо їх і не має (позаяк Вас всіх разом є ледви до 50) і добре буде, єсли французькі епископи зі своїми священиками будуть працювати над нашим народом в Канаді, бо тоді они уратують его перед схизмою. Ми знаємо о тій заяві, котра аж надто сьвідчить о спачених, фальшивих поглядах Вашого Протоігумена на наше сьвітське духовеньство, в котрім хотяй — нігде правди діти — суть одиниці негідні стану духовного, але то суть одиниці, які мож на пальцях почислити і становлять виїмку нашого духовеньства. Але з того еще не слїдує, начеб наше духовеньство сьвітське не було в силї подавати нашому народови в Канаді здорову гадку Христа і так уратувати его перед схизмою.

Проте ся заява Вашого Протоігумена Філяса, як мильного і хибного в своїй засаді, не може також і Вас оправдати в запродуваню нашого народа і нашої церкви в французькі руки. Се підле, се не гідне є монахів руської народности, котрі нїби поїхали в Канаду, аби працювати над нашим руським народом в дусї его сьв. церкви і его сьв. обряда, а тим часом стають зрадниками руської церкви, руського обряда і цїлого руського народа! Чи Ви здаєте собі справу з Вашого там поступованя в Канаді та до чого оно веде нашу руську церков, наш руський обряд і наш руський нарід? О так без сумнїву! Ви сьвідомі свого поступованя, бо чейже Ви еще не стали простими хлопоманами, Ви люде, у котрих я супоную певний степень образованя! Але тим більший спаде на Вас осуд, тим більша Вам ганьба і тим тяжша спаде на Вас відвічальність, коли Ви сьвідомо запродуєте наш так численний нарід в Канаді, віддаючи его і его сьв. церков, его сьв. обряд в руки французьких епископів, що грозить найперше сильною лятинїзацією нашого цїлого там народа, а вкінци цілковитим затраченем там нашої руської церкви, нашого руського обряду, а з тим і нашого руського народу! Бо чейже — гадаю еще не треба навіть і доказувати, що ті як-раз, а не иньші будуть наслїдки праці французьких епископів і їх сьвященників, котрі нашого обряду не знають, его духа нерозуміють, чи може радше его зрозуміти не схотять, а вже потреб і змагань нашого народа зовсім не відчують і проте будуть робити діло в користь власну і римо-кат. церкви зі шкодою для нашої руської церкви, нашого обряда і нашого народа.

Се ясне, се зрозуміле кождому пересічному Русинови. Ви лише з Вашим Протоігуменом Філясом сего не розумієте, а радше розуміти не хочете. Бо і якже собі пояснити те, що Ви, будучи на місци в Канаді, дивитесь на ті гіркі слези більш як 200.000 нашого бідного народа, позбавленого своєї руської церкви, свого обряду, своїх руських сьвященників, лишеного самому собі без всякої духовної опіки, котрий гірко ридає за тим потрійним своїм скарбом, який епископи французькі силоміць вирвали їм з їх рук і гірко-тяжко їх там осиротили, а Ви не лише, що їх не потїшите, як бідних нещасних сиріт, не подасьте їм своєї батьківської руки і не доможете їм до приверненя їм назад їх потрібного скарбу, але Ви стаєте їх зрадниками і запродуєте їх в чужі руки, Ви видираєте їм силоміць через моральну спонуку їх сьв. церкви, які они з гіркої своєї кирвавиці побудували і кажете переписувати їх на французьких епископів.

Чиж Ви еще може не чули, що в Спол. Державах є руський епископ, котрий, як щирий і сьвідомий Русин, лучше може зрозуміти потреби своїх братів Русинів в Канаді, чим французькі епископи і правдиво по вітцївськи заопікувати ся там ними, бож єсли хто на першім місци може подати Русинови в его нещастю свою щиру руку, як не Русин?

Чи Ви отже коли хочби раз відносились до того руського епископа в Спол. Державах в справі так великого покривдженя французськими епископами нашого бідного народа в Канаді та засягнули від него ради, що робити в тій так великої ваги справі не лиш для Русинів осілих в Канаді, але для цїлого нашого руського народа? Таж се був Ваш сьв. обовязок. Але Ви видно, байдужні за Ваш обовязок і проте Ви стали орудієм в руках французьких епископів в ворожій їх акції для цїлої нашої руської церкви, нашого обряда і нашого народа і коли до Вас там приходить Ваш брат Русин і просить Вас о поміч духовну, Ви ему цїлком безлично кажете: „Запишіть перше свою церков на епископа француззького, тоді я піду до Вашої церкви.“ (!)

Не будете Ви тїшитись овочами Вашого проклятого діла. Скорше, чи пізнїйше пізнаєсь на Вас там наш народ, а тоді горе Вам! Тоді спаде на Вас тяжкий осуд і пятно ганьби, пятно зрадників руської церкви, руського народа в Канаді, а тим самим і цїлої нашої руської церкви, цїлого нашого народа, буде Вас довго. бо через цїлі віки переслїдувати на картах історії.

А тепер звертаюсь до Вас, мої любі Братя і Товариші недолї в Канаді. Розуміючи добре і цїнячи Ваш біль, Ваші слези, які Ви проливаєте за своєю руською церквою, за своїми руськими священиками, без котрих Ви мов блудні вівці без пастиря блукаєте на далекій чужині і самі бідні не знаєте, що почати, подаю Вам моє щире-тепле слово потїхи: не тратьте надії, а тим більше не роспачайте, але беріть ся відважно до діла. Та як? Отже як-раз в тім власне і сук. Найперше отже схаменїть ся, мої Братя, бо час до сего найвисший, аби потом не було може вже і запізно та розглянътесь добре в Вашім нещаснім положеню, абисьте добре зрозуміли, що як так дальше піде, як оно тепер іде там в Канаді, то Ви за короткий час стратите віру своїх предків, стратите свою рідну руську церков, в якій Ви зродились і зросли, стратите свій так величавий руський обряд, а вкінци і перестаєте бути Русинами і так більш, як 200.000. руський народ в Канаді готов в недалекій будучности загинути без слїду. А чейже так бути неможе. Се був би гріх кличучий о пімсту до неба, за котрий спала-би на Вас, Братя, страшна кара Божа, а пятно ганьби тяжило-би важко на всіх Ваших поколїнях на віки.

А коли вже розумієте, Братя, що з Вами там дієсь і до чого оно там іде, тоді затрясїть ся, пірвіть і скиньте ті страшні нові кайдани, які вже наложили на Вас французькі епископи через сьвященників папського Делеґата в тім новім краю, краю свободи і волї і скажіть собі, а скажіть щиро: „Проч з Французами — ми руський нарід, обряда греко-католицького, мусимо мати свою руську церков, своїх рідних руських і свого ріднього руського епископа.“ Сего зборонити вам ніхто не може, ми до сего маємо повне право.

А якаж дорога до того? Ось така: Єсли маєте поміж собою справних до сего людий, так кличте віча по цілій Канаді, обговорюйте широко і точно цілу справу, збирайте підписи всїх а всїх Русинів в Канаді і виберіть відповідну депутацию, вистосуйте відповідне письмо (але стережіть ся, аби Вам там Василіяне не схотїли написати се письмо з тим можете удатись до мене) і най депутація їде до Делеґата, котрому най представить цілу справу і зажадає цїлком рішучо руського епископа для Канади і руських сьвященників.

А єсли не маєте потрібних до сего людий, так завізвіть у нас братів, Ваших помочи, віддайте цїлу Вашу справу в руки нашого комітету для оборони нашого народа і нашої руської церкви в Америцї а ми Вам радо подамо нашу братню руку і доведемо разом з Вами кінця цїлій так важній Вашій справі.

За комітет для оборони нашого народа і нашої руської церкви в Америцї

Йосиф Кульчицкий, голова,
829 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa.

Руських хлопів мордують в Галичині!

Ще не застигла кров руських хлопів на жандармських багнетах, помордованих жандармами в Черниховї, а вже ось знов цїсарський жандарм замордував одного хлопа, пролив неповинну людську кровцю.

Дня 11 м. м. в Волї вижній коло Яслиск, (повіт Сянік) забавляв ся Господар Іван Фучила ще з кількома господарями в саме полудне в корчмі. Розмова зійшла на дики і стрільби, при чім Іван Фучила похвалив ся, що має добру стрільбу і пішов до дому, щоби її показати. Вертаючи зі стрільбою до корчми, стрінув по дорозї жандарма Людвіка Кузьміка. Жандарм увійшов до корчми з лїсничим і хотїв відобрати Фучилї стрільбу, та сей сказав, що стрільби не дасть. Жандарм завізвав тоді Фучилу, щоби пішов за ним до війта. Фучила вийшов дійсно з корчми і йшов до війта, коли одначе дійшов до своєї хати, що лежить по дорозї, пристанув і сказав, що дальше не піде і стрільби не віддасть, бо він не стріляє, але тільки страшить диків, які йому шкоду роблять. Колиж заслужив на кару, то заплатить. Тоді жандарм поіритований тим, що мужик не хоче стрільби віддати, **всадив йому баґнет в живіт і баґнетом потиснув в долину, так, що внутреностї на місци випали**. Падаючи на землю сказав ще Фучила: „Отосьте менї, пане догодили“. Він помер о 4. годинї рано.

От як цїнить ся і шанує ть ся жите руського хлопа в австрійській конституційній державі, під ляцьким панованем! У галицьких „владз“ руський хлоп — се „бидло“, яке можна стріляти і пробивати без ніяких скрупулів.

Чому-ж се жандарми так легковажать жите руського горожанина? Чому вони за леда марницю убивають наших людий? Від голови риба воняє. Так само і з сим. Жандарми бачать, як верховоди поводять ся з нашим чоловіком, так і вони поступають за ними. А до того всяка самоволя уходить їм безкарно, отже се додає жандармам отухи і більшої зухвалости зглядом руських селян, а тим самим мордоване Русинів неначе упривілейовуєть ся висшими польськими властями. Бо замість жандармів, що стріляли до людий, карають власти постріляних, людий зовсїм невинуватих.

Нове замордоване руського хлопа сьвідчить, що в Галичинї система панованя ляцьких верховодів зовсїм не змінилась. І за намісника Бобжинського, котрий запевняв, що заведе лад в галицькій адміністрації, дієть ся те саме, що ділось і за Потоцького, проливаєть ся так само неповинна руська кровця.

Щож ви на се ам. вшехполяки? Ви певно скажете, що Іван Фучила сам насадив ся на жандармський баґнет і коли-б „бестія“ не вмер можна-б було

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руського народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в четвер і коштує:

в Америцї на 12 місяців $200
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америцї на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листї, або через експресовий, або почтовий money order (мони ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтара або аґента на експресовім офисї, пішлїть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Дописи просить ся писати лишень на одній сторонї картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

Подвійною мірою.

Сей хто в стейтї Ілїнойс поважив-би ся в перший день тижня, то є в неділю продавати горячі напої, підпадає грошевій карі, якої висота однак ме сьміє перевисшати суми 200 дол. Менче може виносити ся кара, однак ніколи більше. Також, здаєть ся, зовсім не треба додавати, що право не знає ріжниці поміж горожанином а не горожанином.

Але се, чого не робить само право, се роблять так звані „сторожі права." І не одинцем зовсім лежить факт, що еміґранта - сальоніста, який — „як і усї иньші" — держить в неділю свій сальон відчинений, карає ся еще кромі того відмовою надана йому горожанських прав. Се не було-б нїчо нового, новим в тім случаю є лишень узнане сеї неправної кари найвисшим стейтовим судом.

Припустім, що засуджений є амер. горожанином — чи і тоді найвисший суд за переступлене недїльного закона покарав-би його відобранем йому горожанських прав? Цїлком певно що нї. Така відмова правно є лишень тоді можлива, коли хтось поповнив злочин, за який карає ся тюрмою. Переступлене законів недїльних не то, що не є злочином, але навіть за нього не є визначена кара вязнична. І коли таке переступлене не уповажнює суду до відобраня комусь горожанських прав, то якже-ж воно може уповажнювати суд до відмовленя наданя еміґрантови горожанських прав?

І куда не будемо обертати, вийде завсїгди одно: американські суди інакше судять горожанина, а інакше еміґранта. Судять нерівною мірою, мимо того, що права зовсїм інакше говорять.

Се міряне подвійною мірою в американських судах ввійшло уже так в систему, що безусловно належить проти сего виступити з цїлою рішучостию. Шовіністична ненависть чужинців і шовіністична глупота нїколи не суть більш небезпечними, як коли засядуть на судейський стілець.

Ошусти.

Вже то наших людий, хто не хоче, то дурить. Приїде на плейз перший лїпший авантурник, скаже пару слів, а ось вже наш чоловік відчиняє йому на розтвір своє серце і душу, віддає з повним довірем кріваво запрацьований гріш, ба, ще його поцїлує в руку і стане величати своїм добродїєм. В сей спосіб ми вже тут мали усяких ц. к. консулів як Хромовський, Корибський і т. п., малисьмо своїх „архикнязїв Рудольфів" в Канадї, що то збирали податки на заложене свого „царства" в Америцї, а тепер приходить ся нам занотувати опять новий факт людської безличности з одного, а наївности з другого боку.

Сей траґікомічний епізод лучив ся не давно в одній місцевости в найблизшій окресности Ню Йорку, де мешкає споре число Галичан, так Українців, як і Поляків. І ось зайшов тут один помисловий Ляшок та представляючи себе урядником австрійського конзуляту, завізвав усїх „краянів," що належать „до резерви," щоби зголосили ся до нього, позаяк „цїсар, жалуючи, аби вони не платили дорогу до краю, післав його до Америки, аби він тут з ними відбув „цьвіченя"...

І ось легкодушні зібрали ся на подвірю одного сальону. Тут „пан делеґат" передовсїм вилеґітимував ся, показуючи їм капральське портопе. Коли вже всї на так намацальний доказ його цїсарської місії повірили, казав собі сейчас зложити таксу, яка виносила від кождого резервіста по 10 до 20 долярів. По зібраню гроший всадив кождому в руки тичку, що мала „маркірувати ґвер," поставив їх до „ґлїду" і почав стереотиповий „гаптак," „ґерштель" і т. д. і т. д. Батьки родин, вусачі, люди, що переїхали море, гори і ріки, що приїхали аж в Америку, а все еще нїчо не навчили ся, звивали тичками неначе малі дїти, що то вийдуть на вулицю, та кажуть „бавмо ся в войско"... Тимчасом і тої забави, як за 20 дол. від голови було не довго: „пан комісар" набивши карман долярами по двох чи трех днях „цьвічень" драпнув, що-б правдоподібно в другім місци почати опять на ново те саме.

Люди! Вина спадає тільки на вас, наколи перший лїпший ошуст видере вам вашу кервавицю. Так се дуже легонька річ переконати ся, чи такий панок дїйсно є „делеґатом." Вистане лишень карткою запитати в конзуляті (123 E. 17th Str., N. Y. City), або донести сейчас про появу такого панка до редакції „Свободи." А доки не дістанете відповіди, не викидайте даром своїх гірко запрацьованих гроший, не підписуйте нїяких документів, у всяких покутних писарів, що то шумно адвертайзмують себе заступниками „ц. к. конзуля" або і „ц. к. комісарями." Ошустів тут повно, що полюють на людську наївність, а потом кождий одурений буде тільки сам на себе нарікати!...

З цареславного багна.

Протокол конвенції цареславно-еміґраційного дому.

(Докінчене.)

Серед криків та серед зойків батюшків збаламучені Галичане і Угорщане показавши „задная" вийшли з конвенції.

Лишили ся на місци ґаспадін Ґладик, редактор „Зазулї," наборщик від „Свѣта," С. Барна, 12 батюшків, Стефанїя Прислопська, двох чи трох „настоящих" і колектор — разом отже 20 чи 21 людий. З початку конвенції було всїх членів 45, більша частина вийшла, (24 або 25), отже комплет був розбитий. За се однак „истинно русская идея" ликувала.

Батюшка Слунїн, бачучи „біґство" зі злости попідпирав двері та туй туй не загорлав „Чорт пабері хахлоф!"

Тепер уже дальший тяг „конвенції" йшов олрайт.

Поставили кандидатом на предсїдателя протоєрея Хотовицького, який перед місяцем виїхав до Европи.

— Прошу, за тим — почав предсїдатель конвенції Б. Туркевич — хто за тим, аби предсїдателем був о. прот. Хотовицький?

Всї батюшки повставали і „одразу зґелалї" не лиш предсїдателя, але і містопредс. (батюшку Корчінскаво) касієра (бат. Попова) секретаря чисто настоящого (Черепніна)...

— Прошу о голос!

— Прошу дуже! Что будете ґаваріти?

— Ґ-н Черернїн не може бути секретарем!

— Пачему?

— Після статутів секретарем може бути тільки член. Ґ-н Чер. не є членом!

— Прошу батюшка! Чи ґ-н Черепнїн состоїть членом?

— Да! Как же!?

Шукають по книгах, але такого імени нї слїду. Не стративши фантазії батюшка хап за штани (свої — прим. склад.) та кричить: — А вот я імею три доллара какії послал ґаспадін Черепнїн!...

Покінчивши по майстерськи з секретарем поставили як кандидатів на контрольорів Гладика і Сейферта (ред. „Зазулї").

Сейферт, що був від початку „конвенції" сейчас зрік ся тої чести.

Гладик на впаки — мало не підскочив, що то, мовляв, буде в „царскую кассу" заглядати.

— Прошу о голос! (Стеф. Прислопска).

— Что будете ґаспожа говорити?

— Я протестую проти того, щоби Гладик був контрольором! Чоловік, що окривдив наше братство не може бути контрольором! Нехай перше верне.......

Предс.: Ґ-н Ґладік! Відкличте ся от контролера!

Гладик нї муркнув. Почервонів, повісив, ніс в долину та сидить як з камїня. Між батюшками констернація, шепти здивованя.

О скілько знаємо, то навіть і сам „покровитель" дому, Платон, коли йому здавано рапорт з перебігу конвенції і предложено „уряднікоф" до потвердженя, ґаваріл: Вот, не харашо, что он зробіл...."

Да, да. Не харашо!... але все таки докінчили батюшки „конвенцію." Що опісля — то вже скажемо другим разом. Тимчасом однак кінчимо на сїм, і подаємо се до відома „Правди" бо нас серце болить, що бідачка „Правда" хотїла-б ся дечого навчити та так питає, так питає в „Свѣта" про конвенцію, а сей, гаспид, як завзяв ся, так нї і нї. Хоть його ріж — нї пари.

Да, да... Mrs. Правда. Усе било харашо. Чисто по истинно русски...

Батюшка і матшука.

92 степенів!

„В потї чола будеш їсти хлїб твій" — нї, лишень без цитатів!... І то еще в часї такої, як тепер, тампаратури! Радше пару добрих рад для тих нещасних, яким спеки доїли уже до краю.

Хто займає високі, просторі кімнати та самовільно розпоряджує своїм часом, сему спека не так дуже і дає ся в знаки. Йому треба лишень в як найлекшій тоалетї сидїти у хатї, уникати усякого напруженя, мірно їсти і пити, а тоді і не буде так дуже терпіти від спеки. Але на жаль наші люди на таке не можуть собі позволити та і рада для них не така легка. На всякий случай і нашим робітникам прийде ся в горячі днї далеко лекше дихати і жити, найдуть жите далеко зноснїйше, наколи підуть за радами ню-йорського санїтарного бюра: їсти як найменче мяса, а головно ярини і богато овочів. Безусловно в часї спек не пити пива анї взагалї нїяких алькоголїчних напитків! Найвідповіднїйшим і найздоровшим напитком в часї спеки се чиста холодна вода. Тільки прошу: не вода з ледом!

Передовсїм однак, як що живе срібло стане в термометрі йти в гору найпотрібнїйшим є духова рівновага. Кого усе злостить, той найбільше терпить від горяча. І такому найскорше грозить смерть від сонішного удару. Отже: „Чоловіче, не злость ся!"

В справі видавництва календаря Р. Н. Союза на 1910 рік.

Календар на 1909 рік вийшов свого часу, правда, з деяким може спізненем, і може не зовсїм такий, як би сего хотїло ся, але вина сьому не по сторонї редакції а короткого часу, в якім треба було календар на скорі зладити. Щоб календар Р. Н. Союза на 1910 рік міг появити ся богатий що до змісту і ілюстрацій, отсим запрошуємо усїх наших людий доброї волї до ласкавого співробітництва в редакції і працях коло календаря. Хочемо, щоб увесь матеріял призначений до календаря був у редактора найдальше до 1-го вересня с. р., а в сей спосіб календар вийде скоро і скорше його буде можна розіслати членам Р. Н. Союза.

Передовсїм відзиваємо ся до наших Вп. Поетів, щоб осїдлавши свого крилатого пеґаза і побуявши у завертних вижинах, надсилали нам стихи, передовсїм патріотичного змісту. Для гумористів в календари відчинимо зовсїм окремий куток. Кромі надземської слави як земну винагороду прирікаємо кождому з поетів по 5 центів від стрічки друкованого верша.

Крім сего просимо усїх, у кого є сила і кебета по сему послужити нам короткими оповіданями і науковими розвідками. Оповіданя мають бути короткі, не переходячі 5 або 6 сторін друку малої 8-ки і першенство мають опідання з житя наших еміґрантів в Америцї, дальше історичні і патріотичні. Письменикам будемо платити від печатаної стрічки по 3 центи а від перекладів по 1-му центови. Що до тем розвідок наукових просить ся порозуміти листовно з редактором, щоб евентуально таке не лучило ся, що одну і ту саму тему кількох людий обробить.

Рівнож просимо усїх щирих людий заняти ся колектованем оголошень до календаря. Оголошеня будуть такої величини: цїла сторона, 3 5/6 x 5 5/6 інчів — 24.00 дол.; 1/2 сторони 13.00 дол.; 1/4 сторони 7.00 дол.; 1/8 сторони 4.00 дол. Гроші за оголошеня треба безуслівно платити з гори. Охочі до збираня оголошень в якійсь данїй місцевости зволять ласкаво порозуміти ся з редакцією в цїли одержаня повновластий. За сколектовані оголошеня платимо 25 проц.

Брацтва, парохії, товариства і т. д., які хотїли-би помістити свої фотоґрафії в календари Р. Н. Союза на 1910 рік зволять ласкаво прислати дотичну фотоґрафію а кромі сего 3.50 дол. на виготовлене з фотоґрафії клїша (cut) до друку.

В усїх справах, тикаючих ся видавництва календаря на 1910 рік просить ся удавати по близші інформації до:

Anthony Curkowskyj
184 Hudson str. N. Y. City

Запрошене.

Сим подає ся до відомости сусїдним плейзам, взглядно галичанам замешкалим на Wilmerding, Manor, Penn, Jeanette, Glassport, Elizabeth, Dravosburgh, West Newton, як прихожанам належачим до гр. кат. галицької церкви в Мікіспорт що

дня 5-го липня с. р.

відбуде ся в тій же церкві

торжественне посьвящене

нового ковчега з соборою Службою Божою.

В честь Преосв. нашого Епископа, Кир Сотера, in trust котрого переписанє нашої церкви вже зістало довершене, уряджаємо

ВЕЧЕРОК З АМАТОРСЬКИМ ПРЕДСТАВЛЕНЄМ „Страйк"

о год. 8. вечером, в Langa Hall, на Evans Ave.

На се отже наше торжество просимо умильно Впр. Всеч. Отців сусїдів, Честні Братства (сполки) з Jeannette і Манор о участь в повній параді, як також і всїх иньших честних прихожан. При сїй случайности примічає ся, що наша група аматорів вже дала раз докази способности в представленях театральних в часї Сьвят Великодних, коли то відіграно штуку п. з. „Мужики Аристократи". Можемо отже мати повну надію, що п. п. аматори і сим разом добре вивяжуть ся з своєї задачі, бо сили суть дуже добрі. Трупою руководить знаменито проф. п. Щитиньский.

За комітет
О. Папп,
душпастир.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Липень.

1	Ч	Леонтина
2	П	Юди апост.
3	С	Методия
4	Н	Юліяна еп.
5	П	Евзевія, Юлії
6	В	Агрипіни м.
7	С	Рожд. Іоана Х.

¶ Найновійші вісти з цареславного табору. Царесл. епископ Платон дня 29-го червня виїхав в матушку Расею, де йому ,,высочайше повелѣно присутствовать въ св. Синодѣ''. В його товаристві поїхала матушка Богуславська — но і батюшка Богуславский також. Аґенцию по нім обняв в Америці новоупчений протоєрей Немоловський. В виду тої чести належить ся надіяти, що ,,Свѣтъ'' о кільканайцять степенів висше почнт ,,лаяти''. — Редакцію ,,Поступа'' і ,,Молота'' обняв цілковито і неподільно звісний І. Я. Луцик а Гладик Віктор вибрав ся по Америці путешествувати за доларами. Дотеперішний управитель цареславного емігр. дому, батюшка Корчинський пішов в одставку, або як Москалї цьвітисто виражають ся ,,в дуракн'' а на його місце прийшов батюшка Попов з Нюарку, Н. Дж.

¶ З Угорської Руси. Руське духовенство молодшої ґенерації на Угорщині займає ся запопадливо економічним піддвигненем тамошних Русинів. Між иншими о. Михайло Балоґ Сиготі заложив для руських дівчат школу кошикарства, різьбярства і т. п. де они виобразовують ся на здібні робітниці. Вироби тих дівчат є артистично викінчені, а на виставі загально подобали ся. Покупна їх вироби є такий великий, що робітня не може їх вистарчити. Веденем робітні займає ся окреме промислове товариство, заложене о. Балоґом.

¶ ,,Сѣверо западный Голосъ'' подає, що підчас одного відчиту в Дорпаті зайшов забавний випадок. Прелеґент в своїм відчиті навів увагу, яку був свого часу цар Никола І написав на однім рапорті, а яка звучала: ,,московська полиція — свиня''. На се зірвав ся присутний на відчиті представитель поліції і зажадав перервання відчиту. Прелеґент почав уневиннювати ся: ,,Я навів лишень ,,височайший дописок. Се зовсім не суть мої власні слова, що, борони Боже, російська поліція є свиня ані я зовсім не мав на думці, щоб прим. поліція в Дорпаті не стояла на висоности своєї задачі...

А, в такім разі — сказав представитель поліції може читати дальше. Як цар сам сказав що московська поліція — свиня, то видно, що в тім є рація...

І відчит відбув ся дальше без перешкод.

¶ Цар російський зібравши всю свою відвагу порішив сего літа трохи поїздити по сьвіті. І так недавно з'їхав ся на мори з німецьким цісарем Вільгельмом а тепер опять впросив ся в гостину до Анґлії. Але анґлійський люд не дуже вдоволений з тої чести, та 25-го м. м. в парляменті видали посли такий маніфест: ,,Ми є переконані, що візита царя є образою для більшої частини горожан Анґлії. Не хочемо мішати ся до внутрішних справ чужої держави, але коли уряд сеї держави піддержує ся мордами, коли висилає ся найлїпших синів на смерть або заточене, коли найтихійший шепт про волю давлять кати, шпиги, то тоді є се образою для доброї слави і почутя гідности народу, коли монарх сего народу приймає такого панующого в імени анґлійского народу, тим більше, коли се не підлягає найменчому сумнїванї, що всї ті морди і злочини дїють ся за його відомостию і згодою.'' Маніфест сей кінчить ся заявою, що царський уряд протягом послїдних трох літ є безприкладно в історії кривавим, вичисляє довгий ряд помордованих та кінчить ся питанем: ,,Чи султан Абдул Гамід зробив коли щось гіршого''!? — Так витає вольний народ московського ката.

¶ Дитина з одним оком серед чола. Стародавні Греки розповідали собі про якихсь велитів з одним оком на чолі або т. зв. кікльопів, що десь там сиділи під землею в огнистих горах. Хто колись учив ся про тих кікльопів або чув що про них, міг собі погадати, що то неможливо, щоби були такі люди; а однак природа, як показує ся, виродже й такі чудовища. Баварські газети доносять, що в однім селі коло Деґендорф якась тамошна селянка привела на сьвіт дитину, котра мала лиш одно око серед чола. В тім місци де у людий бувають звичайно очи, видко було очні ямини, але они були зовсім заросли скіркою. За то кікльопське око на середині чола було зовсім правильно збудоване і добре розвинене, як звичайне людське око. Дитина однак зараз по народженю померла а трупа віддано до анатомічного музея в Монахові.

¶ Число Поляків. Польський статистик Витовт Заленський на основі останних списів населення подає число Поляків на поверх 16½ міліонів душ, а се: в Австрії 4,259.152, в Прусах 3,646.446, в Росії 7,931.-307 а еміґрації поверх 1 міліона.

¶ Як доносять телеграми, хинський уряд порішив розпочати статистику свого населення. Щоб мати понятє, яка се буде величезна робота, треба зазначити, що Хини є найлюднїйшою державою на сьвіті. Правдоподібно подають число мешканців сеї держави поміж 250 а 350 міліонів. Численє населення має почати ся в 1910 а скінчити ся в 1912 році.

— Від д. Др. М. Ардана дістали[с]ьмо слїдуючий лист до поміщення:

На многі листи, які приходять до мене денно з запитами про роботу в нашій місцевости повідомляю всїх, кому на сим залежить, що на поодинокі листи від повідати в мене часу нема, але натомість оголошую, що се дійсно є правдою, що роботи в Кеокее майнах поліпшили ся, та що від першого липня с. р. цїни праці будуть підвисшені о 10%, та що компанія буде будувати 200 пєців до випалювання коксу.

В виду сего, що тут потреба ще 50 100 майнерів, та що люди напливають тут зі всїх усюдів, то єсли деякі з наших краянів задумують приїхати до Кеокее, нехай не відтягають справи довго, але рішають ся сейчас, щоби не було потом за пізно.

Про сю околицю взагалї скажу се, що крім наших майнів є тут єще 14 других компаній, котрим під сю пору робітника а взглядно майнера потреба; одже єсли би нашим краянам Кеокее не сподобалось, то вони можуть найти заняте легко в других майнах.

Тутешні компанії абсолютно не платять переїзду ані гроший на ту цїль не позичають. Страйку тут нема.

Їдучим до Кеокее або взагалї в отсю околицю треба купувати тикети до Appalachia, Wisn. Co. Va.

Люди, котрі їдуть до Кеокее або взагалї до сеї околиці за роботою, нехай удають ся л и ч н о до нижче підписаного по дальші інформації.

При сїй спосібности скажу, що тут вже суть Русини, Поляки, Словаки, Мадяри, Хорвати і репрезентанти других народностий.

Dr. Nicholas I. Ardan,
Keokee, Lee Co., Va.

— Велику сензацію викликало обрабоване Wagoner Bank & Trust Co. в Fort Worth, Tex., на однїй з найлюднїйший вулиць сего міста.

Около четвертої години пополудни, коли касієр забирав ся до відходу, незнаний злочинець війшов до банку і з зверненим револьвером против касієра, загрозив йому смертию в разї оборону, та забрав около 10 тисяч дол. готівкою і спокійно вийшов та й слїд по нім загинув.

А. Вала.

— Як нам доносить д. Н. Миколів, то дня 22-го червня постав в місцевости Ceighton Mine, Ont. Canada пожар в дільници за мешкуваній Русинами. В пожари 3-ох Русинів, а іменно: Павло Манилюк, Юрко Маринюк і Семен Дутчак найшли страшну смерть.

— Дня 23-го с. м. арештовано в Ню Йорку ,,банкира'' Юлюса Коффлера. Перший раз арештовано його в суботу, 19-го м. м. в наслїдок скарги двох Росіян, Ів. Дебровського і Фр. Михльського, які обжаловали в поліції пана ,,банкира'' що передали йому в січни 1040 дол. в цїли переслання їх до Росії а він післав туди лишень 260 дол. а решту лишив собі. В суботу випущено його за кавцією аж до переслухання, яке мало відбути ся дня 23-го м. м. і підчас сего переслухання в поліційнім суді, прийшло двох детективів з розказом арештовання виданими через General Assisen. Пізнїйше судія O'Sullivan поставив ,,пана банкира'' під кавцію 2.500 дол., яку він і зложив. — Як там справа представить ся, ми не входимо в се; случай сей однак є опять пересторогою для наших людий, щоб уважали, кому вони повіряють свій гріш до пересилки.

— Сими днями в McAdoo, Pa. відбуло ся весілє у знаного там патриота — Русина, д. Мих. Славого. Вінчали ся д. К. Кривошия з п-ою Н. Ковальчик, обоє є родом з Подїля, з Галичини. Підчас чудової гостини, серед музики і забави лунали наші пісні, лунали бесїди про горе-недолю наших братів за океаном, гремїли бесїди про наших героїв, про вічнок М. Січинського. Рівнож весільні гості, а іменно: К. Поступак, Ст. Поступак, Ів. Барнасевич, Ф. Лубкович, І. Баболяк, С. Бадчук, Д. Капітула (по 1 д.) — дальше д. П. Поступак, Р. Петручньо, А. Томків, К. Кривошия (по 50 цнт.) — К. Гурман (40 ц.) — Ів. Хемій, П. Шестій, І. Петрас, Н. Разник (по 25 цнт.) — отже разом 10.90 дол. зложили на гр. кат. Катедру в Філядельфії, Па. Нехай буде честь нашим патріотам, що серед весїля і танців, серед забави не забувають за свій патріотичний обовязок. Честь їм за се і кличемо: хто піде за їх слїдом?....

— В наслїдок збитя ся двох кар на лінії ,,Chicago, Lake Shore and South Bend'' в повіті Porter Ind. дня 20-го м. м. згинуло 10 осіб а 41 зістало тяжко покалїчених.

ПОКВІТОВАНЯ ФОНДІВ ЗБИРАНИХ ,,СВОБОДОЮ.''

1) НА ПАМЯТНИК
Т. ШЕВЧ. В КИЇВІ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові (книжочка чч. 5555) квітує в числї 131-ім часописи ,,Дїло'' з 18-го черв. с. р. відбір суми 100 корон, на яку зложили ся датки оголошувані в ,,Свободі'' чч.: 18, 21, 22, 31, 40 і 4 ч. 18 з 1909 р. (разом 19.99).

2. ФОНД БЛ. П.
МАРКА КАГАНЦЯ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові квітує в числї 132 часописи ,,Дїло'' з 19-го червня с. р. відбір суми 74 корон, на яку зложили ся датки оголошені в ч. 41 з 8-го вересня 1908 р. ,,Свободи'' (16.74).

3) ШКІЛЬНИЙ ФОНД
ОЛЕНИ СІЧИНСЬКОЇ.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові (книжочка ч.: 6666) квітує в числї 132 часописи ,,Дїло'' з дня 19-го червня відбір суми 240 корон на яку зложили ся датки оголошувані в ,,Свободі'' ч.: 35 і 41 з 1908 року, та 2 і 6 з 1909 р. (разом 48.42 дол.)

Пересторога.

Остерігає ся всїх чесних братів краянів в Америці перед мантіями ходячими по плейзах і жебраючими датків на будову нової гр. кат. церкви в Мекаду, Па.

В Мекаду есть гарна, нова, мурована гр. кат. церков і она нікого по колекті не висилає і не висилала, як довідалисьмо ся з достовірної сторони.

Колектори згадані суть десиденти утримуючі у себе суспендованого сьвященника Акакія Камінського і не узнаючі над собою жадної власти ані гр. кат. церкви ані римської.

Скрентонець.

Заостреня еміґраційних приписів.

(Продовжене зі стор. 1-ої).

них прийшлаб яка користь для Америки. Наколи все ще усяким ,,непожаданим'' удає ся дістати на сушу, то вина лежить не в існуючих правах, але в їх приміненю, а взглядно непримінюваню. Існуючі права суть вже і так незвичайно острі. Що знова тикає ся сего безнастанного, повторюваного аж до знудженя закиду про недостаточне шкільне образоване еміґрантів, то гадаємо, що в виду розвиненого тут шкільництва се трохи і сьмішно.

Коли еміґрантови більше нїчо закинути не можна, як лиш се, що він не знає читати і писати, то єще не є такий злочин. Легко сему запобічи. Тутешні вільні школи дають доволї спосібностий, се зло направити а воно по при се зараз-же в другій ґенерації загине само собою. Противно, розвій свій завдячує Америка лишень тому, що діставала і дістає численних здорових і сильних еміґрантів. Вони колись як і днесь становлять жерело сили для краю і спинене еміґрації ледви чи корисно відбило-б ся на житю-бутю Злучених Держав. Хто тут приходить, щоб чесно працювати на свій хліб насущний, щоб стати тутешним горожанином, причинити ся своєю працею до культурного розвитку краю, сей є пожаданий, мимо того, хотяй-би він і читати не знав. Тілько такі люди спричинили силу Америки, тільки еміґранти дали її силу і богатства, отже і в будуччині вони не можуть її пошкодити.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.
Їх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший рускиї епископ в Америці.
Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,

В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00.

б) одної руки, ноги або ока $500.00.

Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках вписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 924. КВІТ $287.00
на двіста вісімдесять долярів, котрі п. Григорий і Іоанна Леуш, родичі отримали як посмертну запомогу по небіщику Андрею Леуш з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Карів 6-го червця 1909.

Гриць і Іоанна Леуш.

Сьвідки:
Денис Воронка,
Бартоломей Кот.

Від громадского уряду в Карові.

Миколай Кот війт.

Ч. 957. КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Гаська Кравець отримала як посмертну запомогу по мужу Івані з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Ню Британ, Конн. 1909.

Гаська Кравець.

Сьвідки:
Іван Парпляк,
Михаїл Кравець.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Віддїл (число) 94.

Осиф Ґерент предс.,
Стеф. Роман секр

9. КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Теодозія Нецьо отримала як посмертну запомогу по мужу Орестї з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Елмайра. Н. Й. юнія 21, 1909.

Теодозія Нецьо.

Сьвідки:
Василь Федчак.
Василь Юрчак,

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Віддїл (число) 8.

Кузма Мовчан предс.,
Іван Тарбай секр.

Ч. 964. КВІТ $300.00
на триста долярів, котрі міс. уряд Вд. 110 отримав з посмертної запомоги як пох. кошта по Михайлї Цаповчак з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Leetsdale, Pa. юнія 22. 1909.

Сьвідки:
Федор Гопта,
Петро Смолїньский.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Віддїл (число) 110.

Іван Тїгоч предс.,
Стеф. Магник секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза

SPANGLER, PA. бр. Благ. Пр. Бог. від. 120 подає до відомости, що нових членів в віці від 16 до 35 літ буде принимати в місяцях маю, червню і липню за половину вступного.

М. Белей секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. „Запорожська Січ" від. 155. Р. Н. С. подає до відомости, що в місяцях: Червни і Липни принимає ся до Тов. без вступного. а до Р. Н. С. після статута.

о. Кость Курило предсід.,
Кир. Пелешак секр.
А. Пелешак кас.

MONESSEN, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від 62 подає до відомости. що в місяцях червню і липню буде принимати ся нових членів до товариства без вступного а до Р. Н. Союза за половину вступного.

Ст. Цимбала пр.
Андр. Кліщ секр.
Фр. Янковський кас.

BROOKLYN, N. Y. бр. Пр Тройці, від. 203 подає до відомости, що братські мітинґи відбувають ся завсігди в суботу по першім. Дня 3-го липня відбуде ся піврічний мітинґ, на який всі члени мусять ся явити під загрозою кари. Нових членів буде принимати ся в віці від 16 до 25 літ без вступного а від 26 до 40 літ за половину вступного. Мітинґи відбувають ся в Дувей Гали, ч. 76 North 6th Str.

П. Войтович, секр.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв Володимира від 108 подає до відомости, що нових членів принимає без вступного через два місяцї, то є. червень і липень. Бр. платить 5 дол. тижнево за. помоги в разї слабости а 100 дол. посмертного. До братства платить ся тільки 50 цнт. місячно. Мітинґи відбувають ся кождої третої суботи по першім під ч. 167 E. 4-th Str. New York.

А. Шеремета пр.
Гр. Черкас. рек. секр.

McKEESPORT, PA. Брацтво сьв. Івана Хрест., від. 48. подає до відомости. що дня 20-го червня. на місячнім мітинґу запала слідуюча ухвала: члени, котрі довгують до брацтва місячне, чи розмет, а на найблизшім мітинґу не вирівнають свого довгу, будуть з Брацтва і Союза виключені. Також на будуче, єсли не будуть правильно своїх належитостий платити, так само з ними поступить ся В липни, в трету неділю по першім відбуде ся піврічний мітинґ. Неявившій ся член підлягає карі 50 цнт. а урядник одного доляра.

П. Фринцко предс.
М. Фринцко секр.
Г. Гніздор кас.,
Л. Багрій кас.,

McKEESPORT, PA. Брацтво сьв. Івана Хрест., від. 48 подає до відомости так місцевим членам як і позамісцевим що кождий член має взяти участь в посьвяченю престола і кивота на дни 5. Липня 1909. Неявившій ся член заплатить кару одного доляра.

П. Фринцко предс.

DUNLO, PA. бр. сьв. П. і П. від. 61 буде сьвяткувати день свого патрона 12-го липня с. р. Богослуженє в місцевій церкві о 7-ій год. рано. Кождий член повинен явити ся в церковній гали о пів до семої. Неявивший ся член заплатить кару 240 цт.

А. Чінґелї, скр.

WHITNEY, PA. бр. Трох Свят. від. 35. взиває членів: Васька Кучу і Павла Гойдича. щоб до 14 днів зголосили ся до місцевого секретаря, бо в противнім разї зістануть вичеркнені.

М. Волчко скр.

BROOKLYN, N. Y. Товариство „Днїстер", від. 220 Р. Н. Союза подає до відомости, що буде принимати членів без вступного через два місяції: Липень і Серпень. Мітинґи відбувають ся кождої другої пятниці по першім в гали на 192 Ґрін стр. Бруклин. Слїдуючий мітинґ припадає в пятницю 9-го липня точно о годині 8-ій вечером.

П. Фортуна прд.,
Ів. Ханачівский кас.
Ів. Зазуляк секр.

HAZLETON, PA. бр. сьв. Григорія від. 232. подає до відомости, що мітинґ відбуде ся в другу неділю по пятнайцятім. Неявивший ся член заплатить 50 центів а урядник 1 дол. кари. Член не заплативший своїх залеглостий буде суспендований або виключений.

Елек Гордійчук секр.

McKEESPORT, PA. Тов. Запорожска Січ від. 132. повідомляє своїх членів, що дня 27-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинґ. Початок точно о 1-ій годинї пополудни. Справозданє касове з минувших 5 місяців і инші важні справи. Член спізнивший ся підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол. Неявившиї ся головний урядник заплатить кари 2 дол. Невирівнавший своїх довгів і залеглостий зістане виключений з Тов. і Р. Н. Союза.

Ів. Шушереба секр.

ELMIRA HEIGHTS, N. Y. бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 8. повідомляє своїх членів, що дня 25-го липня с. р. відбуде ся річний мітинґ Початок о 12-ій г. по полудни. Справозданє касове за 3 місяці і инші важні справи. Член зпізнивший ся підлягає карі 25 цн., неявивший ся на мітинґу 50 карі, а урядник 1 дол. Невирівнавший свої довги за шапки, відзнаки, місячне до бр. і Союза і другі залеглости підпадає карі після статутів.

Кузма Мовчан прд.
Василь Федчик кас.,
Іван Тарбай секр.

MONESSEN, PA. бр. сьв. І. Кр. від. 62, повідомляє всїх членів що піврічний мітинґ відбуде ся дня 11-го юлія о 2-ій годині по полудни в гали де звичайно. Кождий член обовязаний явити ся і свої залеглі довги вирівнати. На тім мітинґу контрольна комісія має здати докладне справозданє піврічне. Вибір нового секретаря і пр. Неявивший ся член на той мітинґ заплатить 1 дол. а урядник 2 дол. кари.

Стеф. Цимбала пред.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі" по цінї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює бр. сьв. І. Крест. від. 62 Р. Н. Союза в Монесен, Па дня 24-го липня в німецкій гали на 2-ій стріті. Початок балю о 2-ій год. по полудни. Вступ для мущин зі женою 50 цн. для женщин 25 цнт. Дохід призначений по половинї до бр. каси і на церков руску гр. кат. в Монесен. Усїх чесних Русинів і Русинок з Монесен і околиць. як з Донора, Вебстер, Чалерой, Бальвані, Прайзвіль і Арнолд-Сіті запрошує ся сердечно. Музика знаменита а перекуска перворядна бо за добру забаву услугу і забаву ручить

25-28 Комітет балевий.

ДЕ Є

Іван Каць син Дмитра. Виїхав з Елмайра Гайтс, Н. Й. 1908 грудня до Віндбер, Па. Лузерн Ко. Був на бортї у Михаїла Марець. Родом з Берегів Ґурних пов. Лїско. Пошукує єго рідний брат Теодор Каць в важній справі. Хтоб про него знав, або він сам, нехай зголосить ся на слїдуючу адресу як найскорше:

John Tarbay,
Box 75
25-26 Elmira Heights, N. Y.

ДЕ Є

Николай Кіржецький родом з Діброноа, пов. Рогатин, Гал. Перебував в Перт Амбой, Н. Д.

Paul Luciw,
2105 Lake str.,
25-26 Evaston, Ill.

В справі „Душпастира".

Отсим повідомляю всїх П. Т. передплатників „Душпастиря", що задля недостаточного здоровля, я мусів перестати займати ся менаджерством „Душпастиря." З днем 15. червня с. р. обняв обовязки менажера Всч. о. Николай Підгорецький парох New York-у. Від тепер всї листи відносячі ся до заряду і гроші належить слати на дрес: Rev. N. Pidhorecki, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

З поважанєм

о. А. Улицкий.

Слава Ісусу Христу!

Ви певно будете з нами радувати ся, коли дізнаєте ся, що Русини в Burnside Chicago, Ills. не лиш купили і виплатили гарні чотири лоти під будову гр. кат. Церкви Сьв. Ап. Петра і Павла на корнері 92. вл. і Chauncey Ave., але 1-го юнія приступили до самої будови церкви. Та еще більше утїшите ся, коли дізнаєте ся, що Їх Преосьвященство Кир Сотер дозволили на дни 20. апріля 1909 р. основати при нашій церкві „Лїтурґічний Союз."

Щож се за новий „Союз"?

Ось як оно єсть Дорогі Сестри і Братя! Звісна Вам приповість народа „Без Бога анї до порога." — Она справджує ся на всїх народах і на кождім чоловіцї з окрема. Всюди потрібна нам Божа поміч. Потрібна она нам в теперішнім житю, а буде потрібна еще більше в будучім.

Сю поміч легко осягнути, коли хто приступить в члени лїтурґічного Союза в Burnside Chicago, Illinois.

Вступаючі платять лиш раз на все **один долар** і в їх наміреню править ся що року 12 Служб Божих, — 6 Служб Божих в наміреню живучих членів Лїтурґ. Союза а 6 Сл. Бож. в наміреню усопших членів Лїтурґ. Союза.

Чи можна вписувати усопші особи в члени Союза?

Можна, а навіть дуже пожиточно, бо они стануть учасниками користий з тих Служб Божих, що будуть відправлені в наміреню усопших членів.

А чи можна вписати до „Лїтурґічного Союза" когось без його відомости?

Можна! Бо сим зробить ся гарне дїло, що буде мало подвійну користь для вписуючого і вписаного.

Чи се велика користь бути членом Лїтурґічного Союза?

О дуже велика! Бо кожда Служба Божа се повторене безкровним способом сеї жертви яку приніс Ісус Христос, жертвуючи свої муки і роспятє на горі Голгофтї за наші гріхи і цїлого сьвіта.

Проте кожда Служба Божа приносить сим людям в котрих наміреню служить ся, такі користи, — які принесла кровава жертва Ісуса Христа для цїлого людського роду.

А якаж то буде членська грамота сего Лїтурґічного Союза?

О, се буде дуже хороша грамота украшена гарним образом Матери Божої неустаючої помочи, Матери руського краю, образом Опікунів і Покровителів нашої Церкви Сьв. Ап. Петра і Павла і образом одного з найбільших руських сьвятих.

Чи на сїм вже конець?

О нї! Кождий член Лїтурґічного Союза в Burnside Chicago, Ills. дістане від нас на милий спомин гарний образ церкви Сьв. Ап. Петра і Павла і образ Їх Преосьвященства Кир Сотера, котрий буде сю церков торжественно посьвячувати.

А чи можна ще иньшим способом з'єднати собі користи зі всїх Служб Божих які будуть відправлені в церкві Сьв. Ап. Петра і Павла в Burnside, Ills.?

О можна! А се тодї коли хто стане ктитором або благодїтелем сеї церкви.

Щож треба в сїй цїли зробити?

Хто хоче бути ктитором церкви Сьв. Ап. Петра Павла в Burnside Chicago, Ills. повинен хоч **$100.00** на будову нашої церкви дати, а за те єго імя буде вписане гарними золотими буквами на голубих таблицях, що будуть прикріплені на видним місци в нашій Церкві.

Хто знова хоче бути благодїтелем нашої Церкви, то нехай жертвує на нашу Церков хоч **$50.00**, а тодї його імя буде красувати ся золотими буквами на голубих таблицях в церковній гали.

Жертвуючі по **$25.00** будуть мали право називати ся також благодїтелями, а їх імена будуть вписані срібними буквами на памяткових таблицях в гали.

Та скаже хто так: Я вже вписав ся до многих лїтурґічних Союзів і дав много жертв на церкви і на добрі цїли!

Се Брате і Сестро дуже гарно! В такім случаю можете позичити нам хоч-би і малу суму гроший, а ми дамо Вам **3%** як се звичайно дають ріжні банки. В кождім часї будете могли свої гроші вибрати за попереднім 30-дневним зголошенем.

Тож кличемо до Вас Сестри і Братя! Впишуйте ся численно до лїтургічного Союза в **Burnside Chicago, Ills.** Єсли хто може нехай старає ся бути ктитором, або благодїтелем нашої Церкви.

До сих, що носять гроші при собі, або ховають їх в постелях, або дають на сховок ріжним непевним людям кличемо:

Вложіть Ваші гроші на **3%** до нашої церковної каси, де они будуть безпечні і принесуть Вам подвійну користь, бо сим способом спможете нас в будові нашої Церкви.

Гроші прошу посилати чеками або Money Orderами. Чеки мають бути виписані так:

REV. VLADYMIR PETROVSKYJ,
9241 Chauncey Ave., Burnside Chicago, Ills.

Так виповнені чеки прошу вложити в коверту і задресувати до місцевого церковного касієра:
Mr. Josyph Szczurko, 1424 93 Str., Burnside Chicago, Ills.

Віче в Jersey City, N. J.

На зазив джерзиситського вічевого комітету зібралось дня 6-го червня 1909 р. в гали церковній в Jersey City около 500 людий, щоби запротестувати против драконського засуду на смерть М. Січинського польською шляхтою в Галичині.

Попри самий протест обговорювано також господарку польських сатрапів в Галичині, вислідом якої були послідні події і безперестанний пролив крови. Роздумувано над средствами зарадчими і взивано до самооборони проти самозванчих протекторів 3 і пів міліонового руського народа в Галичині.

Віче відкрив місцевий парох о. А. Улицкий і пояснив зібраним вагу і причини сего зібраня, взиваючи до сьмілого висказаня тут своїх думок і жалів які нам лежать на серци. Дальше представив зібраним на вибір предсідателем віча п. С. Ядловського, котрого зібрані й вибрали одноголосно.

Секратарями віча вибрано пп. Т. Лабовського і Т. Яворського.

По завізваню присутних предсідателем віча до такотового захованя ся підчас промов, забрав перший слово п. К. Кирчів, а то про причини які попхнули М. Січинського до убитя намісника А. Потоцького. У своїй одногодинній палкій бесіді вичислив бесідник цілий ряд руських трупів які впали від жандармських куль і багнетів, змальовав ту безкрайну розпуку батьків і жінок по страті своїх найдорожших синів і живителів родин. Хвилями здавалось, що есть ся в Галичині і бачить ся сі нещасні родини і трупи каляючі ся у спіпенілій крови. Сказав, що діло М. Січинського було зовсім природним, щоби припинити сю шляхотську самоволю. Засуд його однак на смерть є неслушний, наколи зважимо на кривди які нам заподіювано від многих літ, і тому завізвав зібраних до підписуваня ся на протесті який має ся вислати до австр. цісаря.

Другим бесідником був п. М. Угорчак з Ню Йорку, котрого зміст бесіди дасть ся сказати в словах, що „хто стукає, тому і відтвирають". Розказав про ті мерзкі відносини, які завдяки панській господарці держать руского хлопа у поневоленю, даючи йому лиш стільки волі, що може вижити. Вислугують ся ним у всіх потребах а в заплату дають йому кулькою в лоб або перешивають баґнетом. Згромив рабство і жадане милосердия від кермуючих властий, а жадав сьмілого домаганя ся належних Русинам прав і справедливости.

Третий з ряду бесідник о. А. Улицкий доказав гарними примірами, що морд М. Січинського се не звичайне убийство, а висказ волі цілого народу — убийство політичне, яке належить судити в міру кривд нанесених Русинам намісником Потоцьким і його диктаторами. Сказав, що як би там засуд й не випав, нам не треба засипляти, але дбати про те, щоби наше поколїнє стало просьвітно висше від нас і тим пімстило ворога. А підвалиною до сего має бути фонд ім. Ол. Січинської, на який о. Улицкий запроєктував зробити складку на вічу.

Дальше забрав голос п. Бородайкевич, сьвіжий еміґрант з Товмаччини і знаний там орґанізатор. Як новоприбулий з краю і наочний сьвідок подій з послідних часів, зміг він найяркійше представити долю галицького хлопа і гнїздо шляхотських вампірів. Згрівав до єдности і віри у власну силу, а коли засуд смерти на Січинського не зістане знесений і Січ. повисне на шибеници, то він таки для нас буде живий, бо його дух буде жити між нами у віки і всегда буде взивати до борби проти ворога.

Вкінци забрав голос п. А. Петрів з Ню Йорку і звивав руський нарід до просьвіти, до отрясеня ся з вікового сну і до рішучої борби за волю.

Тут відчитано резолюції які віче грімко приняло. Ось они:

Ми Русини-Українці зібрані на вічу в Jersey City, N. J. д. 6-го червня 1909 р. узнаєм:

1) що М. Січинський, котрий вбив намісника Галичини А. Потоцького, не був простим вбійником, але правдивим героєм народним, відважним местником подоптаних прав укр. народу в Галичині, гідним узнаня і подиву зі сторони цілого укр. народа.

2) Узнаєм засуд М. Січинського на смерть через суд (зложений з самих Поляків) односторонним і непереконуючим.

3) Задля тих причин звертаємо ся всї однодушно з жаданем до цісаря австр., щоби зніс вирок суду і помилував М. Січинського та позволив йому жити дальше для своєї старенької матери і для укр. народа.

4) З приводу засуду М. Січинського і в виду оказаного ним героїзму в обороні подоптаних прав укр. народу, взиваємо всіх до щедрих жертв на цїли народні а в першій мірі на фонд шкільний ім. Олени Січинської.

5) Візвати всіх українських послів в державній Раді, щоб ужили всїх сил в обороні М. Січинського і цілого укр. народа.

Щоб Віче принесло більший хосен амер. Руси забрав ще слово о. А. Улицкий і радив вибрати комітет який мабви занятись так некучими справами як: шкільною, еміґраційним домом і бизнесовими спілками.

Сю гадку віче піддержало а до комітету вибрано пп. К. Кирчова, А. Ґелу, В. Костецького, Г. Дольного і Ст. Миляновича.

Поміж бесідами сьпівав місцевий хор „Тов. укр. Муза" під кермую місц. учителя п. А. Ґели пригідні патріотичні пісні.

При кінци віча усі присутні радо клали свої підписи на протесті як також зложили на фонд ім. Ол. Січинської спору суму гроший, а то $44.21.

А—са.

Час обрахунну вже недалено.

Давно я нічого не писав, хотяй причин було досить. Недавно тому попалось менї 20-те число „Viestnika" і подибав я там статю „Протесть угро-русскаго народа."

Мене зібрала цікавість тимто й я перечитав, що се за „протест." Перечитавши його я справді призадумав ся.

Між иньшими наставлениями „Viestnika" там написано, що „українські гетманьчуки не мають права виносити резолюцій в імени ½ мілліона русинів, а лиш в імени 20—25.000, но і то много."

Ту заходить питане, чи не писав се чоловік без клепки в голові? Людина, котра утікла перед кримінадом, хоче розказувати і хоче, щоби його „весь мірь" слухав. Члени контр. комісії „Соед." повинні-б сконтролювати докладно стан умисловий гол. редактора „Viestnika."

Пане Жаткович! Ви врізали таку дурницю і показалисьте, щосьте такий дурак, що ані не мишлю щоби знайшов ся вам рівний. Рішучо сему перечу, щоби ви мали яке-таке образоване.

Ви називаєте М. Січинського фанатиком, но я вам ручу, що Січинський має ся то просимо прибути до нас! більше довіря і пошани в 30 міліонів українського народу, як ви в вашого „Кирпіл." Я вам раз вже давав пропозицію, а тепер даю вам другу—пане „Viestnik":

Єсли ви докажете, що на чолї сих „вічей" стоїть еп. Ортинський і всї попи „гетманьчуки," і єсли докажете, що в часописах „вікраїнських" було згадано, що „мають протестувати против вироку виданого в справі М. Січинського угорські русини (хоч повинніб) я ось публично заявляю, що дам вам $1000 (оден тисяч дол.) і слова мого не відкличу.

Єсли але не докажете, знайте, щосьте людина без крихти чести, упавша морально найнизше, в котріб знайшли місце всї плюгавства, якими сьвіт ся бридить. Ліпше Вам пити сати можедійствуя тільно послідний дурак. — А Ви Українцї потерпіли на сю скотину! Він не варта щоби єго імя знаходилось на стовпцях української часописи. Впрочім час обрахунку мабуть не далекий.

Н. Джелик.

Позір! Позір!

На дохід церкви в South Troy, N. Y. відбуде ся в неділю 4-го липня (fourth of July)

Вечерок з драматичними представленями, устроєний членами місцевого „Кружка вечеркового" і Хору церковного.

ПРОГРАМА:

1. Вступне слово.
2. „ХТО ВИНЕН". (Перероблена драма зі сьпіванями в 3-ох актах).

Особи:

Теодор Чайка	Іл. Янькчак
Олена, єго жена	М. Льоренц
Марійка	Ан. Сушко
Петро	П. Ракочий
Іван	Н. Тихоня
Перший Сват	Гр. Джинджиристий
Другий сват	Вас. Повалюк
Поліція	Ів. Базар
Парубок	Лука

3. І. Ґалль: Віддала мене моя матінька .... Хор мішаний
4. „Рідна мова деклямація Марія Мицик.
5. „Сонце ся сховало" і „Щасть нам Боже ... Хор міш.
6. „СЕМЕ НЕ КРАДИ." (Перероблена комедія в 1 акті).

Особи:

Мотьо, арендар	П. Покида
Сура, єго жена,	К. Цимбала
Лейбусь	М. Цимбала
Війт,	Гр. Джинджиристий
Семен, селян	В. Повалюк
Тарас, селян	П. Ракочий
Іван, господар	Ів. Базар
Танасьо, пияниця	Іл. Янькчак
Циган	Лука

7. Закінчить: Н. Лисенко „Молитва" .... Хор мішаний

Режисер і управитель хору Григорий Королишин.

Початок точно 7:30 вечір. Цїни місць 25 цнт. (дїти) 10 ц. Хто хоче порядно забавити ся то просимо прибути до нас!

ПО АНГЛІЙСЬКИ

хто хоче навчити ся без помочи учителя і то найлекшою методою, нехай пришле марку на відповідь а я єму пришлю пробну лекцію в польській мові і всякі близші інформації. Br. Zelski, Vanderbilt Building, Suite 301, New York, N. Y. 25—8

ЧИТАЙТЕ!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Книжки

які можна дістати всkладі книжок „Свободи":

	цнт.
Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба кляс і чому бобітники орґанізують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7.	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про зьвірята	30
Дві левади і т. п. С. 5.	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6.	15
Еміґрант	15
Жовнір	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питане	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадальний народ, огляд історії українського народу	20
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	$2
Образки і загадки	10
Оповідання	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землі	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Псалтир	$1
Розмова Поляка з Русином	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповідання	15
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого жиє	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-анґлійский тлумач	60
Польско-анґлійский тлумач	60

Молитвенники в красній оправі.

Бог Надежда моя	$2.50
Хліб Души	2.50
Druh Duszi	1.50
Druh Duszi (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні	10
Книжочки Братскі	10
Метрики хрещеня	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3
Поминик померших душ	10

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson St., New York.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ! ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. сьв. Рафаіла, 339 East 20th Street, New York (близько руської грек. кат. церкви сьв. Юрія) межи 1 а 2 евнею вишукує роботу для мущин і женщин, і уділяє інформацій та поради еміґрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плейзі для мущин, або дівчат, донести про се під слідуючою адресою:

ST. RAPHAELS RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20-th St., New York

Іван Солтис, менаджер.

„Гайдамаки"

місячник для українського робучого народа в Америці.

Виходить в четвер з кінцем кождого місяця під числом 339 E. 20-th Street. New-York, N. Y.

Передплата на рік 1.00 доляр. В Австрії і Росії „ 1.50. доляра.

Адреса: „Haydamaka"
127 East 7 Street.
New-York N. Y.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОҐРАФ

ПАВЛО ГУРДУС

77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Прийдіть до моєї робітні і придивіть ся моїй роботі, а яко правдиві знатоки переконаєтесь, що я більше даю, чим обіцюю. Фотоґрафії виконую старанно і з всякою точностию.

Дивіть ся добре на нумер дому!

P. HURDUS,
77 Newark Ave., near Henderson St.,
JERSEY CITY, N. J.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шаршi, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і проби висилає даром

Можете писати до нас по руски, словенски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
ШЕНАНДОА, ПА.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Депозити визше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд.
Shenandoah, Pa.

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав

ЮЛІЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.

Полагоджує всі справи в Галичині: Процеса спадкові і ґрунтові. Відбори грошi від довжників. Справи військові. Опоряджує контракти, повномочія і всі инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всі вписи гіпотечні.

2- N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D
P. O Box 372. WILKES-BARRE, PA.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ, ЩО ВАЖАЮТЬ МАТИ КРАСНЕ І ПРИЄМНЕ ЛИЦЕ!

Єсли хочеш мати твар гладку і хорошу, єсли хочеш раз на завсїгди позбутись всяких плям, чиряків, прищів і пр. уживай нашої масти 23-

„PULCHRIN"

яка в коротці зробить твоє лице хорошим, гладким і приємним для Вашого оточеня. Велику вагу має се для дївчат, що бажають мати гладку і здорову церу.

Висилаємо всейчас по одержаню 50 цнт. сріблом або в марках почтових.

Sachs Pharmacal Laboratory,
335 Williams Avenue, Brooklyn, N. Y.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА. СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000 ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО

Руска Аґенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кавцією 15.000 долярів і під контролею Стейту Ню Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуючі справи:

Пересилає Гроші до всіх краів по цінах можливо найтанших і як найскорше.

Продає Шифкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цінах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажи засмотрені підписом конзуля; перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями.

Полагоджує справи військові, як увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.

Міняє гроші — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

„ДУШПАСТИР"

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Ню Йорку кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и" друкують ся важні для всіх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир" всім подобає ся — всі єго хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир":

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ...Признаю Вам щиру правду, що нїяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир"... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засіяє благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого діла! — З поважанєм Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря", май же що дня. Тож замовляйте „Душпастиря" чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир" повинен бути в кождій руськiй хатї.

Гроші на „Душпастир" треба посилати (найліпше почтовим моней-ордером) на імя:
Rev. N. Pidhorecki 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усіх Вп. Родимців що одиноким управненим до пересилки гроший на стейт Коннектікот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейті в сумі 10.000 долярів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільнення від асентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всі лінії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всіх країв.

Тому, Родимці, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.

Ш. з 17 камінями желїзничий годинник для мущин і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безусловно точно та спеціально зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях. І ґварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворотом пересилки, з тим привілейом, що кождий може його оглянути, і єсли єму не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланьцушок з дармовісом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO. 30
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна єго бачити в офпсі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попл.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всі до одного!
Чужих усіх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнесі все уптивий —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти й переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсім не тримає.
Й так віску, комовицю,
Для всіх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кмінківка солоденька;
Вина рівнож всі хороші
І то за дешеві гроші.
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є циґара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Накладом „СВОБОДИ" вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінєтами і портретами наших руских ґеніїв — Продає друкарня „Свободи" по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:

„SWOBODA"
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Позір, Братя Русини!

Я виробляю з найліпшого матеріялу за найнизші ціни Братскі шапки, Відзнаки, Паси, Брошки, фани, Хоругви, Уніформи, Печатки всякого рода так для братств, як і для поодиноких осіб

Продаю найліпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: рускі, польскі і словеньскі по дуже низьких цінах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч з чужими! Удавайтось лиш до свого! Як хто пише, най так пише. За роботу ґварантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Лікар † Спеціяліст

Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.

Телефон 3645 Orchard.

Лічить усякі недуги діточі, мужескі і жіночі.

Вилічене — єсли можливе — ґварантує ся.

Лічить після найновійших систем електрикою, та посідає найлутші електричні машини.

Досліджує при помочи промінів Рентґена.

Nebulitzer — одиноке найуспішнійше средство проти катару при помочи інгаляції.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
поміж 2 а 3 евеню.

Години урядові: 8-10 рано, 2-5 попол., 6.30-8 веч.

Для ради і вказівки рівнож листовно.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо есть здорове і поживне.

Не треба єго зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

ARGO
Gloss Starch

НЕОПАКОВАНИЙ КРОХМАЛЬ під барою у ґросерника лучить ся з порохом, через що ваше біле стає сиве або жовте.

Argo есть найліпший крохмаль до всякого рода біля. Уживаєсь на зимно або горячо.

КУПУЙТЕ ПАКЕТИК ЧИСТОГО „АРҐО" 5 цнт.

